

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 8. De obligationibus soluendi pensiones beneficiis legitime impositas,

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

Ecclesia, aut illius propria pecunia. Etsi enim generalis lex sit, Cod. de rei vindicatione, lege Si ea pecunia: quod emptum est ex aliena pecunia: non fiat eius cuius est pecunia: sed acquiratur ipsi emptori. Ea tamen ex communi sententia locum non habet in iis, quæ tutor, vel curator, vel ministrator emit ex pecuniis pupilli, vel minoris, vel civitatis: quibus Ecclesia in eare æquiparatur.

121. **POSTREMUM DUBIUM EST**, An beneficiarij possint testari de prouentibus suorum beneficiorum. Hoc late tractat Molina in antememorato tractatu 2. disput. 147. Sed contenti erimus sequentibus documentis.

Primum est, Clericos non Religiosos (de Religiosis alia ratio est ob votum paupertatis perpetuæ) posse testari etiam ad causas non pias de patrimonio suo: atque de aliis, quæ suo labore, & industria acquirerint, atque etiam de iis, quæ ex prouentibus beneficiorum sustentationi suæ subtraxerint. Hoc patet per illud quod antea partim qu. prima, partim dubio primo ostensum est, ipsos habere talium bonorū dispositionem liberam. Pro quo textus est apertus in cap. Quia nos, & in cap. Relatum 1. §. Cæterum, De testamentis.

Secundum est, De iis, quæ ex prouentibus beneficiorum supersunt sustentationi beneficiariorum, ipsos non posse testari. Hoc patet ex citatis cap. Quia nos, & cap. Relatum, 2. itemque ex cap. Cum in officiis, eodem tit. Ad quod cap. num. 5. in tractatu De testamentis Couar. notat eam esse opinionem communi omnium consensu receptam. Adde in sequ. nu. 6. moribus receptum nihilominus esse, ut solis Epil. opis standi licentia sit necessaria. Cæteros enim Clericos libere testari de iis, quæ ex redditibus Ecclesiasticis acquiruntur ipsi; si in testatis consanguineos suos eedere ex consuetudine præscripta. Etsi enim merito facta sit memorata prohibitiōe ne scilicet Ecclesiastici studeant opibus accumulandis: sed sua saltem superflua, expenderent in pios usus; tamen, quoniam ea est tantum iuris humani, potuit abrogari contraria consuetudine. Quæ non est de se mala, nec corruptela censenda, si sit testandi ad pias causas; non item si ad prophanas, ut ad ditandos parentes. Alienum est enim à ratione, ut bona iure pauperibus debita relinquatur consanguineis iam satis diuitibus, aut ij de industria finantur in illis succedere ab intestato. A quare viri timorati, & memores suæ salutis, ac iudicij quod subituri sunt, cōstituti ante tribunal Christi, semper abhorruerunt, tanquam aduersante iuri naturali: adeo ut Papa nequeat in ea dispensare, ut nec in cæteris rebus eiusdem iuris nisi interueniat causa aperte iusta, quemadmodum notatum est à Nauar. in tract. De redivibus Eccles. quæst. 3. adm. nit. 6.

122. **Tertium documentum est**, Non obstante peccato quod beneficiarius committit, de prouentibus suorum beneficiorum contra iuris canonici constitutionē disponendo, dispositionē esse validam. Ratio est, quia ex eo quod dispositio sit illicita, non sequitur necessario ut sit inualida. Sic enim cum quis de bonis suis patrimonialibus superfluis in usus prophanos disponit, quando virgente graui necessitate tenetur elargiri ea in elemosynā, valet dispositio, etiā si mortifere peccet: quia in eo casu obligatur solum personaliter, & sine hypothecatione suarum rerum. Quod idē vsuuenit in beneficiario iuxta ante tradita sub sine quæstionis prioris, & initio posterioris. Unde consequens est, hæredes per tale testamentum institutos posse valide succedere in bonis eiusmodi, tanquam acceptis ab eo qui vere habuit dominium eorum, nulli de se obligationi suppositorum. Ea enim obligatio qua debuerint applicari piis vsibus, personalis tantum fuit, pertinet ad solum testatorem: quæ proinde non transit ad hæredes; unde fit (si nihil aliud sit quod obliet) ut illi possint ea accipere; totumque peccatum commissum, testatoris est: qui ita siue expresse, siue tacite canones disposuerit; itemque eorum qui ipsum ad id induxerunt.

CAPVT VIII.

De obligatione soluendi pensiones beneficij legisime impostas.

SUMMARIUM.

- 123 Quid in hac re significetur nomine pensionis, & quomodo ea conueniat cum beneficio Ecclesiastico, ac quo modo ab eo differat.
- 124 Variæ illius diuisiones.
- 125 Authoritas requisita ad validam impositionem pensionis, & quatenus sit in Episcopo.
- 126 Causa iusta ad eamdem requisita.
- 127 Itemque iusta quantitas: ex parte cuius cauenda est surreptio, per quam irrita redditur pensionis constitutio.
- 128 Quali aere requisita in persona cui datur pensio; ut hæc sit valida.
- 128 Episcopus potest pensionem imponere, etiam ad tempus.
- 130 Vary casus in quibus potest Episcopus pensionem imponere.
- 131 Pensio imposta sine beneficiarij consensu habetur surreptitia.
- 132 Duo modi quibus pensio amittitur.
- 133 Non vt laicis sic clericalis vendi potest; immo nec redimi sine auctoritate Papæ. Remittit autem potest sola pensionarij voluntate, nisi us sit ad illius titulum promotus ad sacros Ordines.
- 134 Quatenus dimitti debeat pensionis solutio, aut propter hæc non factam incurratur excommunicatio.

OBLIGATIO soluendi pensionem beneficio legitime impostam perinde est ex iustitia, ideoque de se suis moralibus, ac obligatio soluendi censum super alia aliqua re fructifera constitutum. Ad illius autem noticiam pro iudicio de peccatis nobis proposito: tradenda sunt de tali pensionum genere aliquot documenta, cuius pleniorē explicationem si quis optet videre poterit apud Hieronymum Gigantem in tractatu De pensionibus, & Ioannem Azorium in 2. parte Moral. Inlit. lib. 8. cap. quinto, & septem sequentibus.

Primum autem documentum est: Nominē pensionis, prout notat Gigus in citato tractatu quæstion. prima, hic significari certam portionē reddituum beneficij ab eo separatam non tamen in perpetuum, sed solummodo ad tempus. Sic autem sumptam pensionem conuenire cū beneficio: quod tam ea quam hoc, sit ius percipiendi redditus Ecclesiasticos. Differre vero primo, quod sit ius ad vnam partem eorum reddituum, ad quos in totum percipiendos, beneficium est ius. Secundo, quod pensio duret tantum ad tempus, nempe ad aliquot annos, aut ad vitam pensionarij, & beneficij sit de se perpetuum. Tertio, quod pensio non inducat obligationem præstandi officium Ecclesiasticum, pro quo datum est beneficium, sed ipsum totum beneficio in cumbat.

Secundum documentum est: Tradi varias diuisiones pensionis taliter spectatæ. Prima est in Cericalem, seu spiritalem: quæ videlicet datur pro officio spirituali, aut pro statu quem solus Clericus habet; & in laicalem, seu temporalem, quæ laicis datur pro causa temporali, hoc est, pro seruitio, seu obsequio, vel officio præstito, aut præstando Ecclesie. Secunda est, in eam quæ datur cum clausula transferendi, & in eam quæ datur sine tali clausula. Dicitur autem clausula transferendi, potestas pensionem a tribuendi alteri, interposita auctoritate alicuius personæ constitutæ in Ecclesiastica dignitate. Vide Azorium in cit. lib. 8. cap. 11. Tertia est in eam, quæ datur cum regressu ad beneficium; & in eam, quæ datur sine tali regressu. Est autem regressus, quando ei qui pensionem accipit sit potestas, ut nisi alter soluerit ipsi tempore præscripto, possit accipere beneficium. De qua re Azor, in præced. cap. 9. quæst. 4. Aduerte vero obiter non solere tale regressum concedi, nisi cum quis beneficium resignauit, & ei referuata est pensio annua; vel cum cessit quis liti, vel iuri in beneficio in gratia colligantis, referuata sibi annua pensione. In aliis enim casibus ob non factam solutionem pensionis, solet potius imponi pœna priuationis beneficij.

vt secundum stylum Romanæ curiæ Gigas habet De pensionibus *quæst. 99. num. 23.* Quarta diuisio est ex causa efficien- te, in eam quæ constituitur à Papa super beneficiis: & in eam quæ ab Episcopo pro Ecclesiæ necessitate, vel utilitate: ac in eam quæ imponitur per beneficij fundatorem. Quinta diuisio *sumpta ex causa motiua, seu sine ponendi pensionem*, est in eam quæ ad componendam litem inter litigantes de benefi- cio assignatur absque vlla fraude, ex consensu Summi Põ- tificis (*de quo in cap. Nisi essent, De præbendis* & in eam quæ im- ponitur causam literarum: vt quæ datur studiosis causa stu- diorum, aut doctis ob doctrinam, iuxta c. De multa, §. finali, De præbendis; ac demum in eam, quæ assignatur à Sum- mo Pontifice causa gratuitæ resignationis beneficij, nullo interueniente pacto.

115. Tertium documentum est: Ad validæ pensionis, de qua loquimur, constitutionem, quatuor esse necessaria. Primũ est, authoritas constituentis: nihil enim valide constituitur sine legitima authoritate. Dubium autem non est eam plenissime esse in Papa, prout expressum est initio cap. secun- di, De præbendis, in 6. & in fine Clementinæ primæ, tit. Vt litem pendente. Vtrobique enim habetur quo ad Romanum Pontificem Ecclesiarum, personatum, dignitatum, alio- rumque beneficiorum Ecclesiasticorum plena, & libera dispositio ex sui potestatis plenitudine noscitur pertinere. Nec item dubiũ est, quin sit in Episcopo comparatione suæ diocesis: in inferiore tamen gradu, atque limitata, prout per dicenda in sequenti documento 4. & 5. patebit.

116. Secundum necessarium ad validam pensionis constitu- tionem, est causa iusta, & sufficiens quæ respondeat pensio- nis quantitati: itaut cum maior fuerit pensio, grauior sit causa: vt enim lex humana vim non habet nisi sit rationabi- lis, ita nec alia constitutio: & præsertim proposita, quæ fit à Prælato, tanquam beneficiorum administratore, ac fidei, & prudenti dispensatore, quem Christus constituit super fami- liam suam: deo ut censeri possit limites egredi siue authori- tatis, cum sine iusta causa beneficium, aut beneficiarũ pen- sione onerati in eo enim aberrat à prudentis, & fidelis dis- pensatoris officio. Ad quod facit doctrina D. Thomæ 1.2. quæst. 97. art. 4. fundata in verbis Domini, Lucæ 12. Quis putas est fidelis dispensator, & prudens, quem constituit Dominus super familiam suam?

Porro in iure communi, tres tantum inueniuntur tales causæ expressæ. Prima est in cap. Nisi essent, De præbendis: quando duo litigant pro beneficio, vt pax in eatur: cauenda tamen est collusio in eo, seu ne aliqui litem fingant, hoc est, prout habetur in cap. Audiuius, tit. De collusione deteg- enda, ne intendant litem absque iure, eo solum sine, vt v- nus habeat pensionem. Secunda causa est, quando fit benefi- ciorum permutatio, tunc enim pinguiori potest imponi pensio, vt æqualitas fiat, ex cap. Ad quæstiones. De rerum permutacione: Tertia causa est, quando resignatur benefi- cium: tunc enim resignans (argumento cap. Super eo, De re- nunciacione) potest sibi seruare pensionem, si adit causa honesta, & rationalis; ipseque sponte renunciet: quando enim resignare cogitur iure, aut ratione exigente: non pati- tur dispendium, cui obuiare liceat per pensionis assignatio- nem.

Extra ius autem, plures dari possunt iustæ, & rationabiles causæ assignandæ pensionis, siue laicalis, siue Clericalis. Prima est, obsequium, seruitium, vel officium spiritale, aut temporale: siue iam exhibitum, siue exhibendum Ecclesiæ. Secunda, beneficia & merita exhibita, aut exhibenda Ec- clesiæ. Tertia, quæcumque causa pia: vt ad dotandas paupe- res virgines, redimendos captiuos, alendos in studiis paupe- res adolescentes bonæ indolis, comparandam suppellecti- lem ad Dei cultum necessariam. Quarta, doctrina, & nobi- litas multum redundans in Ecclesiæ utilitatem. Quinta, paupertas non solum in Clericis, sed etiam in laicis: non autem in studium ditandi parentes, vel amicos: ac multo minus magnifice viuendi supra statum.

117. Tertium quod requiritur ad validam constitutionem pensionis, est huius quantitas iusta: iniusta enim reddit illa iniustam, atque adeo alienam ab officio prudentis, & fidelis administratoris. Iam in æstimandâ tali quãtitate ratio habe- tur maxime consuetudinis loci, nisi talis sit, qua tantæ quan-

titatis pensio constituitur, vt beneficiarius non retineat sibi quantum sufficiat ad conuenientem, honestumque victũ suum, & ad onera Ecclesiastica sustinenda. Hinc in Concil. Trident. sess. 24. cap. 13. De reform. statutum est, vt Cathed- ralis Ecclesia cuius redditus annui non excedunt mille du- catos: & parochialis cuius redditus non excedunt centum; nulla pensione grauetur. Et merito, quia cum Episcopus, & Parochus præ cæteris debeant subuenire pauperibus, ratio dicitur non debere pensionibus grauari. Nec etiam debere beneficia quorum non sunt alij redditus, quam distributio- nes quotidianæ, deduci potest ex eo, quod distributiones ex se non censentur de corpore beneficij, iuxta cap. Licet, De præbendis.

Cauenda est vero in hac parte surreptio, per quam con- stitutio pensionis adhuc redditur irrita: eaque contingit, quando ad obtinendam maiorem pensionem, beneficium dicitur plus valere, quam valeat, aut quando in eodẽ benefi- cio alia pensio iam imposita est, idque tacetur Summo Pon- tifici: aut quando pensio statuitur non solum in beneficio illius beneficiarj cum quo transigitur, sed etiam secundum partem, in beneficio alicuius tertij (vt maior nimirum obti- neatur) quam nihilominus prior ille beneficiarius solus solu- at: aut quando fructus omnes beneficij pensionario ad vitam non petita Papali dispensacione assignantur: itaut beneficiarius interea nihil habeat præter nudum titulum, & officium: aut demum quando beneficiarius pro pensione plus soluit, quam valeant fructus beneficij.

128. Quatum necessarium ad eiusdem pensionis constitui- onem validam, est qualitas personæ cui conceditur: nempe vt ad eam sit habilis. Quæ qualitas an in illegitimo inesse censenda sit dubitatur. De qua re Azor in sequenti cap. 7. quæst. 6. Nobis sufficit Episcopũ etiam posse in tali inhabilitate cum ipso dispensare; quandoquidem id minus est, quã cum eodẽ illegitimo dispensari ad minores Ordines; aut ad sim- plex beneficium: quod Episcopus ipse potest, ex cap. 1. De filiis prebterorum in 6. nisi forte sit filius eius qui id ipsum beneficium habet, vel habuit. Nam tunc est Concil. Tri- dent. sess. vltima cap. 15. dispensari non potest cum eo.

Porro si pensio sit Clericalis, & detur cum accessit ad ali- quod beneficium, ad eam requiruntur omnes qualitates re- quisitæ ad id ipsum beneficium; quandoquidem ipsum sine eis licite accipi non potest. Quando autem datur sine tali accessu, requirit tres tantum qualitates: quarum prima est, cuius ante meminimus, vt is cui datur sit legitimus. Secunda est, vt sit Clericus. Vnde si Papa pensionem det alicui sub titulo Clericatus, id exprimens in suis literis, ille qui accipit debet Clericus fuisse ante illam datam: alioqui erit nulla, ex cap. Significante, De rescriptis, iuncta glossa. Ratio que in promptu est: quia tunc Papa non intendit alteri, quam Clerico dare pensionem. Neque satis est, vt post datam pensio- nem Clericus fiat, quia causa, aut conditio superueniens quæ debuit præexistisse non firmat actum. Tertia qualitas, vt Clericus sit cæcæbs, nec vxoratus: matrimonium enim tollit omne ius ad redditus Ecclesiasticos, etsi in ea re Papa possit iusta de causa dispensare, prout contra Sotum docet Nauar. in Enchir. cap. 25. nu. 119. Addens nihilominus ipsum Papam non debere nisi magna de causa id facere ob scan- dalum quod inde oriretur.

Cæterum pro pænitentiali foro facienda est distinctio inter constitutiones pensionum factas à Papa motu pro- prio, & factas sollicitacione eorum pro quibus fiunt. Cum enim Summus ipse Pontifex ex special. Christi priuilegio plenitudinem habeat potestatis in Ecclesiæ regimine, cum spiritali Spiritus sancti assistentia; in prioribus faciendis exi- stimandus est iustam causam habuisse, etiam si ea non pateat: & priuatum grauasse ob communem Ecclesiæ necessi- tatem, vel utilitatem, quæ nos lateat: aut al qua eiusmodi de causa, cum alias incapaci dispesasse. In posterioribus autem faciendis, existimari potest importunitate sollicitantium male persuasus: de quo inquirere licet, vt patet ex litibus quæ in foro externo solent moueri super pensionibus tali- ter adeptis: vt & super beneficiis.

119. Quartum documentum est: Episcopum non posse pen- siones imponere nisi ad tempus. Non enim posse imponere perpetuas satis intelligitur ex c. Prohibemus, De censibus,

& ex c. Pastoribus. De iis quæ sunt à Prælato. Ad idem confirmandum facit quod de iure cõmuni canonico, beneficia conferri debeant sine diminutione, ex cap. Si quis præbendam, i. qua. 3. & ex cap. Maioribus, cap. Vacante, cap. Cũ causam, De præbendis, & cap. unico, versus finē, tit. Vt Ecclesiastica beneficia sine diminutione cõferantur. Tali enim iuri subiiciuntur etiam Episcopi; eidemque aperte aduersatur pensionis perpetuæ cõstitutio in beneficio, Et ita in cap. Nisi essent, De præbendis, statuitur vt ad præstationē 40. librarũ, non dignitas prioratus, sed persona Prioris maneat onerata: ne forte circa prouetus, aliqua videatur facta sectio prioratus. Ita quod ipso Priore defuncto, successor ipsius ad præstationem 40. liberatam minime teneatur. Hæc ibi.

130. Quintum documentum est: Varios assignari casus, in quibus potest Episcopus pensionem imponere ex iusta causa necessitatis, aut vtilitatis Ecclesiæ. Primus est, quando pensio ex pigui beneficio datur in erectionem noui beneficii: tunc enim certum est, Episcopum (cuius est in sua Diocesi, beneficia vt conferre, sic & erigere) posse eandem constituitur causa iusta interueniente; vt quando Ecclesia indiget ministris; & ideo ad nouorum institutionem opus est ex piguiori beneficio certam portionem separare, vt ex ea beneficium constituitur. Sic enim quando parochialis Ecclesia annexa fuerit alicui dignitati vel præbendæ; Vicarius perpetuus Episcopi auctoritate, in ea constituitur, assignata illi certa portio ex fructibus eiusdem Ecclesiæ, iuxta cap. Extirpanda. §. Qui vero, De præbendis. Sic etiam quando Parochus principalis Ecclesiam habet suæ unitam, cui non potest per seipsum inservire commode, cogitur in ea constituitur Vicarium, qui loco sui inserviat, geratque in ea curam animarum. Ad cuius competentem sustentationem Episcopus imponet pensionem ab ipso principali Parocho soluendam: argumento cap. 1. De præbendis, in sexto.

Secundus casus est, cum permutatio fit beneficiorum, quorum vnum est opulentius altero. Tunc enim Episcopus constituitur potest, vt qui accipit opulentius, soluat alteri certam pensionem, secundum illud quod statuitur in cap. Ad quæstiones, De rerum permutatione. Tertius est, cum Episcopus aliquam Ecclesiam concedit alicui loco pio. Tunc enim potest aliquid in ea sibi referuare, ex cap. Constitutus, §. finali, De religiosis domibus. Quartus est, quado quis liti, & iuri quod se in beneficio habere contendebat, cedit concordia gratia, & ob pacis bonum. Tunc enim Episcopus in eundem finem potest alteri pensionem soluendam imponere, ex cap. Nisi essent, De præbendis. Quintus, quando ob morbum, vel aliam causam iustam, vt absentiam ratione studij literarũ, datur Parocho coadiutor; tunc enim potest Episcopus assignare ei sufficientem portionē ex fructibus beneficii, cap. De rectoribus, & cap. Tua nos, De clerico ægrotante. Sextus casus est, quando laicus, vel alius auctoritate Episcopi fundat Ecclesiam, ac dotat: beneficia constituit in ea ex propriis suis bonis. Si enim, prout potest ex Panorm. ad c. sp. Quantum, num. primo De censibus sibi aut alteri referuat certam pensionem ex eorumdem bonorum redditibus, Episcopus eam cõstituet, acceptando fundationē. Septimus casus, quando pensio datur tanquam stipendium temporalis ministerij, quo Ecclesia indiget: exempli gratia pro pulsandis campanis, vel organis, vel aperendis ianuis templi, pro officio æditui, economi, Syndici, Aduocati, Medici, pro officio docendi Clericos Ecclesiasticum cantum, aut grammaticam, & similia. Pro quo facit receptus vsus non irrationabilis; cum talia spectent ad apertam Ecclesiæ suæ aut necessitatem, aut vtilitatem, cui ex officio prouidere debet.

131. Sextum documentum est: Pensionem in beneficio absque beneficiarij consensu obtentam haberi subreptitiam, si absque iusta causa data sit, etiam à Papa: quia is non est existimandus velle sine causa alicui rem suam auferre absque eius non consensu. Et ideo inter regulas Cancellariæ Romanæ vna est relata ab Azorio in citato lib. 8. cap. 8. quæst. 6. in qua dicitur: Etiam motu proprio datas literas reservationis annuæ pensionis super alicuius beneficii fructibus, excedere non posse nisi ex consensu illius qui pensionem solvere debet. De qua re videri poterit idem author ibidem:

vt & de cæteris, quæ tum præmittit, tum subiungit vtilia ad iudicandum ex parte beneficii, de validitate pensionis quæ in eo constituitur; ea enim magis pendet ex vsu Romanæ curiæ, quam ex canonibus in quibus pauca habentur de pensionibus: vnde illum diu Romæ verlatum, videre expedit.

Septimum documentum est: Pensionē extingui, per professionem religionis. Ratio est: quia ius pensionis repugnat paupertati religiosæ, cum sit habendi proprietatem rerum pecunia æstimabilem. Idem ex Gigante habet Azor in sequenti cap. 10. quæst. 3. Similiter si Clericalis, non item si laicus, sit pensio, per matrimonium eam extingui idem Gigas laicius tradit De pensionibus, quæst. 54. vbi num. 4. & post eum Azor in precedenti quæst. 1. adfert vsum Curiæ Romanæ, quo per matrimonium initum pensio Clericalis finitur, vt ipse Gigas se in seipso expertum esse dicit: iniquis postquam matrimonium contraxit, se amississe pensiones, sibi vt Clerico concessas à Clemente septimo.

Octauum documentum est: Differentiam pensionis Clericalis à laicali esse; quod hæc sine simonia vendi possit, illa non item. De qua re iam diximus in precedenti lib. 23. cap. 18. quæstione quinta: vbi addidimus, quod nec redimi possit nisi Papæ auctoritate. Adeo redemptio facta aliter, non valeat, prout Nauarrus expressit in Enchir. cap. 23. num. 111. vbi etiam habet (quod latius tractat Gigas in preced. quæst. 45. & est notatum dignum) non modo laicalem, sed etiam Clericalem pensionem extingui posse à pensionario, propria sui auctoritate: eam gratis remittendo. Neque enim sicut ius prohibet Clericum abdicare sine beneficio sine Prælati sui auctoritate; cap. Admonet, De renunciatione: ita & prohibet pensionarium propria auctoritate pensionem remittere: eoquod talis remissio non datur, sed in eundem fiat beneficii; dum liberatur ab onere, & seruitute ei imposita: perinde ac si patronus renunciaret iuri quod habet patronatus. Aduerte tamen, constitutum esse in Concilio Tridentino, sess. 21. cap. 2. De reform. vt si quis ordinatur ad titulum pensionis, non possit postea sine facultate Episcopi eam alienare, extinguere, aut remittere, donec habeat sufficientem Ecclesiasticum beneficium.

Quatenus autem pensio diminiui debeat si fructus beneficii cui imposita est diminiuantur, late tractat Gigas quæst. 62. Cæterum idem videtur ea de re dicendum, ac de ceniu reali, vt diminiui debeat, fructibus ita diminiutis, vt vnus anni vbertas non compenset alterius sterilitatem.

Quod vero ex cõmunicatio quæ beneficiario nõ soluente pensionē imponitur, non incurrat ipso facto, donec pensionarius ei denunciet se velle vt eam incurrat, notat Nauarrus in cit. cap. 23. num. 4. quem vide. Atque hæc hæc tenentur de obligationibus Clericorum dicta sint pro ratione iudicandi de peccatis eorumdem: sequitur vt dicamus de acquisitione per ipsos facta beneficiorum Ecclesiasticorum, ad intelligendum (quod eadem ratio requirit) fuerint legitima, an non. Porro quoniam ad talem intelligentiam conducet nouisse multiplicem ipsorum beneficiorum varietatem, eam præmittemus in sequenti capite.

CAPVT IX.

De beneficiorum Ecclesiasticorum multiplici varietate.

S V M M A R I V M.

- 135 Beneficia laicalia regularia, alia secularia: Et in dubio quomodo infernosentur.
- 136 Alia nominata, alia innominata: Et alia collativa, alia electiva, aliaque mixta.
- 137 Alia patronata, alia non patronata: Et alia collegiata, alia non collegiata; atque alia patrimonialia, alia non patrimonialia.
- 138 Demum alia villos murata, alia pagorum, alia exempta, alia non exempta: alia reuocabilia, alia non reuocabilia.
- 139 Quando contingat beneficia esse manualia, seu reuocabilia.

PRIMUM ex diuersitate status personarum, quæ sunt beneficiorum capaces, alia dicuntur religiosa, quorum Religiosi